

Tarkastuslautakunta

PIEKSÄMÄEN KAUPUNKI

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Sisällys

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	III
1 TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TARKASTUSTOIMINTA	1
2 ARVIOINTITOIMINTA.....	1
3 TILINTARKASTUKSEN JÄRJESTÄMINEN.....	2
4 VUODEN 2023 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY	3
5 KAUPUNGIN STRATEGIAN JA KAUPUNGIN TOIMINNALLISTEN JA TALOUELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	3
5.1 Vaalitoimi.....	4
5.2 Yleishallinto.....	5
5.3 Elinkeinoelämän kehittäminen	6
5.4 Tietohallinto	7
5.5 Kasvatus- ja opetuspalvelujen hallinto	8
5.6 Varhaiskasvatuspalvelut.....	9
5.7 Esiopetus, perusopetus ja nuorisotoimi	11
5.8 Lukiokoulutus.....	12
5.9 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	13
5.10 Tekninen lautakunta.....	14
5.11 Tilapalvelut	15
6 TALOUDEN ANALYYSI	17
6.1 Investointien toteutuminen	19
6.2 Henkilöstö	19
6.3 Hyvinvointiraportti	20
ALLEKIRJOITUKSET	21

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

Myllerrys ja epävarma tilanne maailmalla, Lähi-Idän kriisi sekä edelleen jatkuva Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan, ovat vaikuttaneet monella tavoin. Kustannusten nousu ja taloudellinen epävarmuus jatkuu.

Riskienhallinnassa ja uhkiin varautumisessa avainasemassa ovat varautumissuunnittelu, varautumistoimet ja harjoittelu. Vuonna 2024 Pieksämäen kaupungissa osallistuttiin hyvinvointialueen kanssa alueelliseen varautumisyhteistyöhön sekä SAVO24 ja PAPU24-harjoituksiin. Kaupungin laajennettu johtoryhmä toimii häiriö- ja poikkeustilanteissa hallinnan kriisiryhmänä.

Kybervaikuttaminen ja sen uhka on korkealla tasolla. Henkilöstön tietoturvan ja tietosuojan osaamisen kehittämiseen käytetään Navisec-itseoppimisympäristöä. Myös luottamushenkilöille on käytössä oma tietoturvaa ja tietosuojaa käsittelevä koulutusosio. Koulutuksen läpikäyminen on ollut puutteellista, joten tässä vielä toivomisen varaa.

Vuonna 2024 Pieksämäen kaupunki vietti 450. juhlavuottaan.

Niinimäen tuulipuiston rakentamisessa päästiin vihdoin alkuun ja Sarvikankaan tuulipuisto on etenemässä. Lisäksi suunnitelmissa on muun muassa bioetanolilaitos ja datakeskus. Näillä hankkeilla luodaan mahdollisuuksia muillekin toimijoille, joille uusiutuvan energian hyödyntäminen on tärkeää.

Investoinneista mainittakoon muun muassa Tahilammen uimarannan ja liikuntapaikkojen kunnostus sekä entinen liikekeskuksen rakennus, josta saatiin kuntalaisia palveleva toimiva kompakti.

Kaiken kaikkiaan kaupungin tulos vuonna 2024 on positiivinen, talouden kannalta huomattavasti parempi mitä osattiin ennakoida.

Kaupungin vuoden 2024 tulos oli ylijäämäinen. Tämä positiivinen tulos johtuu kaupungille tilitetyistä kertaluonteisista eristä, joita ei ollut mahdollista huomioida talousarviota laadittaessa.

Pieksämäen kaupungin toimintaan suurimpina riskeinä tulevinä vuosina liittyvät etenkin henkilöstön saatavuus, väestörakenne, talous ja kiinteistöt.

Kaupungin taloutta rasittavat edelleen nuo huonokuntoiset ja vajaakäyttöiset kiinteistöt. Kaupungin omistamat kiinteistöt jäivät Sote-uudistuksessa kokonaan kaupungille ja hyvinvointialue on tiloissa vuokralla.

Määräaikaisten vuokrasopimusten päättyessä hyvinvointialue tulee vähentämään vuokratavia kiinteistöjä, jolloin tämä tarkoittaa pahimmillaan lisää tyhjäksi jääviä kiinteistöjä. Määrätietoisella kiinteistöjen hallinnalla ja kunnossapidolla sekä huonokuntoisten kiinteistöjen suunnitelmallisella purkamisella voidaan riskejä ja niiden aiheuttamia talousrasitteita minimoida ja ohjata resursseja toiminnoissa tarvittaviin tarkoituksenmukaisten kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon.

Jatkossakin on tärkeää, että näistä tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Riskinä on, että vajaakäyttöisten ja huonokuntoisten kiinteistöjen ylläpito vie niitä kaupungin tuloja, jotka olisivat käytettävissä palvelujen tuottamiseen ja kaupungin elinvoiman kehittämiseen.

On kiinnitettävä huomiota siihen, miten kaupungin tulevat investoinnit vaikuttavat tulevien tilikausien vuosikatteeseen, poistoihin, tilikauden tulokseen, lainakantaan ja kaupungin tunnuslukuihin mm kaupungin omavaraisuusasteeseen ja suhteelliseen velkaantuneisuuteen (kriisikuntamittarit).

Kaupungin käyttötalouden pitäminen hyvällä tasolla siten, että vuosikatteella pystytään kattamaan poistot, on välttämätöntä talouden tasapainottamiseksi ja velkaantumisasasteen kasvun hillitsemiseksi.

Talouden tasapainotuksen tarve ei ole vähentynyt, vaikka vuosien 2023–2024 tulos oli ylijäämäinen. On muistettava, että molempina vuosina kaupungin tulokseen vaikuttivat nuo kertaluonteiset erät.

Ennen mahdollisten lisätalousarvioiden myöntämistä tulisi huolellisesti etsiä säästökohteita jatkossa toimialan sisältä sekä kaupungin muilta toimialoilta.

Määrärahasiirtojen toimialojen välillä tulisi olla vaihtoehto ennen lisätalousarvio esityksiä.

Tämä on kuluneen valtuustokauden 2021–2024 neljäs ja tämän tarkastuslautakunnan viimeinen arviointikertomus.

Valtuuston päätökset ja linjaukset ohjaavat arviointiamme, kaupungin strategia ja valtuustossa hyväksyttyyn talousarvioon kirjatut sitovat toiminnan tavoitteet ovat vuosittain olleet arviointimme kohteina.

Kaupungin strategia ja strategian mukaisesti laaditut toimialakohtaiset tavoitteet ovat selkiytyneet viime vuosien aikana. Ensimmäistä kertaa myös kaupungin tytäryhtiöt ovat laatineet strategian mukaisia tavoitteita.

Jatkossa odotetaan, että kaupungin strategian mukaisia tavoitteita entisestään selkeytetään, jotta niitä on helpompi mitata ja arvioida.

Saavutettujen tavoitteiden vaikutusta voitaisiin mitata ja arvioida myös siten mikä vaikutusarvo niillä on ollut strategiassa määriteltyihin tavoitteisiin. Keskeinen kehittämiskohde on toiminnan vaikutusten arviointi strategiaan nähden.

Omasta puolestani haluan kiittää hyvältä yhteistyöstä kaikkia viranhaltijoita, haastateltavia sekä tilintarkastajaa, sihteeriä ja lautakunnan aktiivisia jäseniä.

Tarkastuslautakunta kiittää kuluneesta kaudesta kaupungin luottamushenkilöitä ja koko henkilöstöä.

Tarkastuslautakunta toivottaa onnea ja menestystä uudelle kaupunginjohtajalle ja valtuustolle. Asiat riitelevät eivät ihmiset.

Rita Ruotsalainen

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

1 TARKASTUSLAUTAKUNTA JA TARKASTUSTOIMINTA

2 ARVIOINTITOIMINTA

Tarkastuslautakunnan tehtävistä on säädetty kuntalaissa. Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa arvioidaan, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kaupungissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, arvioi tarkastuslautakunta talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella, sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyyttä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista. Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta on laatinut toimikaudelleen arviointisuunnitelman, jonka pohjalta on vuosittain laadittu työohjelma. Työohjelmassa on täsmennetty aihealueet, joita on arvioitu vuosittain. Vuoden 2024 arviointia on tehty yhteensä yhdeksässä (9) kokouksessa, syksyllä 2024 neljä (4) kertaa ja keväällä 2025 viisi (5) kertaa. Kokousaikataulut ja tarkastuslautakunnan työohjelman tarkastuslautakunta päätti kokouksessaan 24.9.2024. Tarkastuslautakunnan toiminnan tulee suuntautua tehtyihin päätöksiin sekä niiden vaikutusten ja strategian mukaisuuden arviointiin. Mikäli tarkastuslautakunta puuttuu päätösten valmisteluun, vaarantuu lautakunnan riippumattomuus ja tarkastuslautakunnan rooli voi muuttua tarkastajan sijasta osallisen rooliksi, mikä johtaa jääviyteen suorittaa tarkastustoimintaa.

Tarkastuslautakunta on kuullut kokouksissaan viranhaltijoiden, kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja konserniyhtiöiden toimitusjohtajien katsauksia kaupungin ja konserniyhtiöiden talouden toteutumisesta, talousarvion laadinnan vaiheista ja ajankohtaisista asioista. Lautakunnassa ovat työohjelman mukaisesti olleet kuultavina kaupunginjohtaja Emilia Savolainen, talousjohtaja Mirella Pakarinen, hallintojohtaja Jukka Savolainen, vt. tekninen johtaja Pekka Häkkinen, elinkeinojohtaja Markus Vesterinen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Erkki Huupponen, kotoutumiskoordinaattori Eija Inkinen, tytäryhtiöiden Pieksämäen Haka Oy ja Pieksämäen Jäähalli Oy:n toimitusjohtajat sekä Pieksämäen Tukipalvelut Oy:n toimialajohtaja. Lautakunnan jäsenet ovat tutustuneet hallinnon pöytäkirjoihin, toiminta- ja taloussuunnitelmiin sekä tilinpäätökseen ja kaupungin sisäisiin ohjeisiin.

Lautakunta on saanut selonteon vuoden aikana vastuullisen tilintarkastajan ja avustavien tilintarkastajien suorittamasta tarkastuksesta ja käsitellyt tilintarkastuskertomuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja konsernissa toteutuneet. Näiden tietojen perusteella tarkastuslautakunta antaa Kuntalain 121 §:n mukaisen arviointikertomuksen.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 24.9.2024 ja 27.11.2024 ja saattanut ne valtuuston tietoon. Tarkastuslautakunta on laatinut toimikaudelleen arviointisuunnitelman ja käynyt toimikautensa aikana läpi kaupungin keskeisimmät toiminnot.

3 TILINTARKASTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Tilintarkastajasta on säännelty Kuntalain 122–125 §:ssä muun muassa seuraavaa:

- Tilintarkastaja toimii tehtävässään virkavastuulla. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Kunnan tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.
- Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen.
- Tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös.
- Tilintarkastajan tulee noudattaa valtuuston ja tarkastuslautakunnan antamia ohjeita, jolleivät ne ole ristiriidassa lain, hallintosäännön tai julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.
- Havaitsemistaan olennaisista epäkohdista tilintarkastajan on ilmoitettava viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa, joka annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.
- Tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimien jäsenille ja johtaville viranhaltijoille (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.
- Jos tilintarkastaja havaitsee, että kunnan hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä, eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voi kohdistaa valtuustoon.
- Tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selvitys sekä kunnanhallituksen lausunto. Valtuusto päättää toimenpiteistä, joihin tarkastuslautakunnan valmistelu, tilintarkastuskertomus ja siinä tehty muistutus antavat aihetta. Hyväksyessään tilinpäätöksen valtuusto päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

Tarkastuslautakunta esityksestä 30.5.2023 § 32 kaupunginvaltuusto hyväksyi 5.6.2023 § 32 tarkastuslautakunnan esityksen, jonka mukaan Pieksämäen kaupungin kolmen tilikauden 2023–2025 tilintarkastajaksi on valittu tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOT TILINTARKASTUKSESTA

Tilintarkastaja on kohdistanut tarkastustoimenpiteitä muun muassa olennaisiin prosesseihin (kulut, tuotot, henkilöstökulut, hankinnat ja investoinnit, maksuliikenne- ja kirjanpito). Lisäksi on tarkastettu valtionosuuksien perusteet, valtionosuudet ja verotulot.

Hallinnon osalta tilintarkastaja on käynyt läpi kaupunginvaltuuston ja -hallituksen sekä lautakuntien pöytäkirjoja sekä johtavien viranhaltijoiden viranhaltijapäätöksiä. Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkastusta tilintarkastaja on kartoittanut tarkastuksen painopisteisiin liittyviä prosesseja ja käynyt läpi voimassa olevia sääntöjä ja ohjeita.

Tilintarkastaja on muussa raportoinnissaan kiinnittänyt huomiota erityisesti seuraaviin asioihin:

- Sisäisten ohjeiden ajantasaisuuteen ja kattavuuteen
- Sähköisten järjestelmien hyödyntämistä manuaalisten työvaiheiden vähentämiseksi
- Taloushallinnon keskeisten prosessien kontrolliympäristön kehittäminen
- Hankintojen ja investointien osalta hankintalain noudattaminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilintarkastusyhteisö on toiminut lain ja annettujen ohjeiden mukaisesti.

4 VUODEN 2023 ARVIOINTIKERTOMUKSEN HAVAINTOJEN KÄSITTELY

Vuoden 2023 arviointikertomus on käsitelty kaupunginvaltuustossa 3.6.2024 § 20. Arviointikertomus on merkitty valtuuston tietoon saatetuksi ja lisäksi päätetty pyytää lisäselvityksiä arviointikertomuksessa esitettyjen yhteenvetojen, johtopäätösten ja suositusten vuoksi. Kaupunginhallitus on 9.12.2024 § 207 laatinut kaupunginvaltuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 16.12.2024 § 62 vahvistanut kaupunginhallituksen antamat selvitykset arviointikertomuksessa esille nostetuista asiakohdista.

Tarkastuslautakunta painottaa, että toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet esitetään siten, että ne liittyvät kaupungin strategiaan, joka tullaan päivittämään vuoden 2025 aikana.

5 KAUPUNGIN STRATEGIAN JA KAUPUNGIN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDEL- LISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Kaupungin toiminnalle ja taloudelle asetettavista keskeisistä tavoitteista päättää kuntalain mukaan valtuusto. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kaupungin tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kaupungin ja konsernin toiminnan ja talouden vuositavoitteet. Kaupunginvaltuusto on 13.12.2021 (§ 110) hyväksynyt Pieksämäen kaupungin strategian vuosille 2022–

2030. Strategian mukaiset päämäärät tiivistettyinä ovat seuraavat:

1. Turvata kestäväällä kuntataloudella edellytykset pito- ja vetovoiman lisäämiseen.
2. Tarjota toimivat palvelut keskustassa ja kylillä sekä tehdä yhteistyötä kumppaneiden kanssa.
3. Kehittää viihtyisiä ja toimivia asuinympäristöjä koko maaseutukaupungin alueella.
4. Vahvistaa asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta.

Strategian päämääristä on johdettu tavoitteet, jotka ohjaavat kaupungin pitkän aikavälin toiminnan kehittämistä. Kaupungin vuoden 2024 talousarviossa on esitetty tulosaluekohtaiset toiminnan tavoitteet ja talousarvio on valtuustoon nähden sitova tulosaluetasolla. Sitovat tavoitteet on esitetty tuloskorteissa ja valtuuston hyväksyessä talousarviokortin se asettaa samalla sitovan tavoitteen myös kaupunginhallitukselle, lautakunnille, johdolle, vastuualueen johtajille ja muulle organisaatiolle. Suoritemäärät ja vertailut eivät ole sitovia, ellei toisin ole mainittu asianomaisessa kohdassa. Toimintakertomuksessa 2024 on esitetty toiminnallisten tavoitteiden ja talouden toteutuminen tulosalueittain.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan keskeinen kehittämiskohde on toiminnan vaikutusten arviointi. Tarkastuslautakunta esittää, että toimintojen seuranta tulisi parantaa sekä kannustaa eri palvelualueita kirjaamaan talousarvioon sellaisia tavoitteita, toimenpiteitä sekä selkeitä mittareita, jolla voidaan seurata strategisten tavoitteiden toteutumista. Seurantamittarit tulisi määrittää yhtenäisiksi, jolloin palvelualueiden kehittämistoimien toteutumista voidaan seurata.

Tarkastuslautakunta painottaa, että toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet esitetään kaupungin uuden strategian mukaisesti.

5.1 Vaalitoimi

110 Vaalitoimi		
Vaalilain mukaan kunnan tulee toimittaa kunnalliset ja valtiolliset vaalit. Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto, jonka jäsenet ja varajäsenet valitaan aluevaaleilla. Aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa vuodesta 2025 lukien.		
Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteen A-hinta, kulut / äänioikeutettu / €, 11,16 eur	10,40 eur	

Toiminnallisia tavoitteita ei ole vaalitoimen toimialueelle asetettu toiminnan laadusta johtuen.

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	40	34	96	96	102	5
Kulut	48	47	165	165	147	-18
Kate	-8	-12	-69	-69	-45	24
Poistot	3	3	3	3	3	0
Tulos	-11	-15	-71	-71	-48	24

Tarkastuslautakunta esittää vaalilautakuntien palkkioihin korotusta ja lautakuntien lukumäärän vähentämistä kahteen kantakaupungin alueella lautakuntien jäsenten rekrytoinnin helpottamiseksi.

5.2 Yleishallinto

120 Yleishallinto

Yleishallinnon tulosalue sisältää luottamushenkilöorganisaation (kaupunginvaltuusto ja -hallitus ja tarkastuslautakunta), konsernijohtoon, talous- ja henkilöstöhallinnon, toimistopalvelut, työllisyyspalvelut, joukkoliikenteen, kotoutumisen palvelut sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	Toteuma	Arvio
Asiakirjojen käsittelyprosessien uudistaminen.	Sähköinen arkisto otettu käyttöön syksyllä 2024.	●
Kaupungin nettisivut täyttävät saavutettavuusdirektiivin.	Nettisivujen ja intran uudistus on aloitettu loppuvuonna 2024.	●
Kaupunki turvaa kunnan alueella nykytasaisen joukkoliikenteen palvelutason.	Nykytason joukkoliikenne on saatu turvattua.	●
Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen.	Kumppanuuspöytiä pidetty 7 kertaa ja kumppanuusstrategia Eloisan ja Etelä-Savon kuntien kanssa on hyväksytty aluevaltuustossa 12/2024.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, Yleishallinnon nettokustannus €/asukas 284 eur / asukas	195 eur / asukas	●
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, Yleishallinnon nettokustannus, josta työllisyyspalvelujen nettokustannus 77 €/asukas	71 eur / asukas	●

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	2 720	2 014	1 839	1 839	2 853	1 014
Kulut	7 513	6 159	6 682	6 682	6 213	-469
Kate	-4 793	-4 145	-4 843	-4 843	-3 359	1 483
Poistot	8	16	6	6	74	68
Tulos	-4 802	-4 161	-4 849	-4 849	-3 433	1 416

*kotoutumispalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä sotesta johtuvat tulot/menot siirtyivät 1.1.2023 yleishallintoon perusturvasta

*kuntouttava työtoiminta siirtyi 1.1.2023 HVA:lle

Tarkastuslautakunta toteaa, että yleishallinnon tulosalueen osalta toiminnan ja talouden tavoitteet ovat kokonaisuutena toteutuneet muutettua talousarviota paremmin. Tarkastuslautakunta painottaa, että yleishallinnon toiminnallisissa tavoitteissa esitetään palvelujen kannalta merkittäviä ja kuntalaisten kannalta tärkeitä kokonaisuuksia.

5.3 Elinkeinoelämän kehittäminen

150 Elinkeinoelämän kehittäminen		
Yrityspalvelujen toiminta-alueina ovat aloittelevien ja omistajaa vaihtavien yritysten neuvonta, toimivien yritysten kehittämisneuvonta, kasvuhankkeet sekä yritysten ja työn houkuttelevuus paikkakunnalle sekä kaupungin matkailun markkinointitoimet ja kaupungin omistamien vuokrattavien liike- ja toimitilojen hallinta ja vuokraus. Lakisääteinen maaseututoimi tulee sopimus pohjaisena Mikkelin kaupungin kautta.		
Toiminnalliset /taloudelliset tavoitteet vuodelle 2024:	Toteuma	
Uusien yrittäjien neuvonta.	Yritystoimintaa on edistetty käytettävissä olevin resurssein, yrityksille on annettu neuvontaa ja kannustettu yrittäjyyteen ja toiminnan kehittämiseen.	●
Yhteistyö yrittäjien kanssa.		
Tapahtumayhteistyö kaupungin elävöittämiseksi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	TE-palvelu-uudistusta valmisteltiin vuoden aikana ja kaupungin keskustan kehittämisessä saatiin valmiiksi Säästökeskuksen kehittämisprojekti.	●
Oppilaitosyhteistyö (mm. vierailijaryhmät, 9-luokkien esittelypäivät, esittelyt muille opiskelijaryhmille)		

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, uudet yritykset 7 466 eur / yritys	13 532 eur / yritys	●
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, kehittämishanke 14 018 eur / kehittämishanke	16 864 eur / kehittämishanke	●

Mittarit

	TA2024	Toteutuminen
1. Perustettujen yritysten määrä	70	45
2. Yrittäjille järjestettyjen tilaisuuksien määrä	10	13
3. Tapahtumayhteistyösopimusten määrä	6	6
4. Esittelykäyntien määrä oppilaitoksissa/yrityspalveluissa	8	6

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	2 098	2 153	2 119	2 119	2 204	85
Kulut	652	672	719	719	756	37
Kate	1 446	1 480	1 400	1 400	1 448	48
Poistot	1	1	1	1	1	0
Tulos	1 445	1 480	1 399	1 399	1 447	48

Tarkastuslautakunta toteaa, että elinkeinoelämän kehittämisen tulosalueen toimintatuotot toteutuivat talousarviota paremmin 85 teur ja toimintakulut ylittivät talousarvion 37 teur. Uusia yrityksiä perustettiin 45 kpl, talousarvioon 2024 tavoite oli 70 kpl. Hankkeiden kuntaosuudet (6 teur) eivät aivan yltäneet talousarvioon (10 teur).

Sitovat tavoitteet ylittivät talousarvion reilusti.

Tarkastuslautakunta toteaa, että sitova tavoite ei kuvaa toiminnan tuloksia muutoin kuin euromääräisesti.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että elinkeinoelämän kehittämistoimintaan liittyvää liike- ja teollisuustilojen vuokraustoimintaa ei käsitellä lainkaan, vaikka vuokraustoiminta on oleellinen osa elinkeinotyötä.

5.4 Tietohallinto

180 Tietohallinto

TVT-palveluiden tehtävänä on seuraavia kokonaisuuksia: tietojärjestelmien, työasemien, matkapuhelinten sekä liittymien ja tietoliikennepalveluiden hankinta kaupungin vastuualueille sekä konserniyhteisöille

- Tietohallinnon kaupungin vastuualueille sekä konserniyhteisöille tuottamien tietojärjestelmien, työasemien, matkapuhelinten sekä liittymien ja tietoliikennepalveluiden hankinta-, elinkaaren hallinta- ja ylläpitopalvelut, tulostamis- ja kopiokonepalvelun hallinnointi sekä edellisiin liittyvästä tietoturvasta ja huolehtiminen,
- Työasemien, matkapuhelinten ja AV- laitteiden lähituki ja muutokset,
- Tiedonhallinnan, turvallisuuden ja varautumisen asiantuntijapalvelut.

Toiminnalliset/taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023:	Toteuma	Arvio
Identiteettihallinnan ja automatisoinnin suunnittelu. Toimintamallin käyttäminen vähentää inhimillisiä virheitä prosessissa ja sen myötä kuluja.	On selvitetty ja kartoitettu IDM järjestelmiä ja käyttäjähallinnan automatisointia.	●
Microsoft-lisensiointiuudistus. Siirrytään käyttämään poistuvien tuotteiden jälkeen yhtenäisiä tuotteita, joka lisää tuotteiden yhteen toimivuutta.	MS365 lisenssimuutos tehty hallinnon käyttäjille. Selvitetty verkkolevytietojen siirtoa M365 palveluihin ja Siirretty henkilökohtaiset verkkolevyt OneDriveen. Osallistuttu uuden maksuhallintajärjestelmän hankintaan kaupungille	●
Tukipyyntöjen ratkaisuaajan seurannalla pyritään mahdollisimman hyvään palvelutasoon, jolla tuetaan tulostusyksiköiden kuntalaisille näkyvää toimintaa.	Tukipyyntöjen ratkaisuaajat ovat pysyneet tavoite-tasossa.	●
Tietoturvapoikkeamien reaaliaikaisen seuranta- ja valvontaratkaisun käyttöönotto tukee työntekijöiden tietoturvallista ja häiriötöntä työntekoa.	Hankittu SOC/SIEM ratkaisu Varkauden kautta.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, opetuksen hallinto 80 eur / kk	80 eur / kk	●
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, hallintotyöasemahinta 95 eur / kk	95 eur / kk	●
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, yleisö-, kiinteistö-, opetus- ja internet 50 eur / kk	50 eur / kk	●

Mittarit

	TA2024	TP2024
1. Toimintamallin suunnittelun ja käyttöönoton seuranta	Tilanneseuranta	Selvitetty
2. Muutoksen aiheuttamien kustannusten seuranta	uudet lisenssit yht. max 6 000 €/kk	4 841
3. Palvelutason seuranta	Ratkaistu 3 pv sisällä yli 65 %	71,9 %
4. Toimintamallin suunnittelun ja käyttöönoton seuranta	Tilanneseuranta	Hankittu

Suoritemäärät

	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama lkm
Toimistotyöasema	651	238	243	208	-35
Opetuksen hallintotyöasemat	19	20	18	91	73
Työasema, opetus	701	554	569	531	-38
Yleisö, kiinteistö, opetus- ja internet	ei erittelyä	120	127	144	17

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	999	732	765	765	772	7
Kulut	905	664	793	793	745	-49
Kate	94	68	-28	-28	28	56
Poistot	105	78	42	42	43	1
Tulos	-11	-10	-71	-71	-15	55

Tarkastuslautakunta toteaa, että tietohallinnon tulosalueen osalta taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet muutettua talousarviota paremmin sekä tuottojen että kulujen osalta. Myös toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Tarkastuslautakunta painottaa, että tietoturva- ja tietosuojakoulutuksen tärkeys henkilöstön ja luottamushenkilöstön kouluttamisessa huomioidaan ja että tietoturva- ja tietosuojakoulutus vaaditaan kattavaksi ja koulutuksen suorittamista myös valvotaan.

5.5 Kasvatus- ja opetuspalvelujen hallinto**410 Kasvatus- ja opetuspalvelujen hallinto**

Kasvatus- ja opetuspalvelujen hallinnon tehtävänä on huolehtia kaupungin opetussuunnitelmien ja palvelustrategian mukaisten kasvatus- ja opetustavoitteiden saavuttamisesta varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja nuorisotoimessa koko kaupungin alueella. Johto ja henkilökunta vastaavat johtamisen ja tuloksellisuuden kehittämisestä sekä tuottavat laadukkaita hallinto- ja asiantuntijapalveluja.

Toiminnalliset/taloudelliset tavoitteet vuodelle 2024:	Toteuma	Arvio
--	---------	-------

Vastuualueen toiminnan kehittäminen ajankoh- taisten erikseen haettavien avustusten rahoituksella.	Avustuksia saatiin 328 543 € arvioitua vähem- män. Haettavissa olevien avustusten määrä on ol- lut pienempi ja myönnetyt avustukset ovat kautta linjan pienempi.	●
Tuemme lasten harrastuneisuuden lisäämistä osallistumalla Harrastamisen Suomen malli -oh- jelmaan	Kerhojen lukumäärä jäi vähän arvioitua pienem- mäksi, toteutuneita kerhoja oli 7/8. Kerhojen kiin- nostus oli arvioitua pienempää ja aktivointitoimet eivät aivan riittäneet.	●
Toimintaympäristön toimivuuden, turvallisuuden, siisteyden sekä esteettömyyden varmistaminen.	Terveellisyystarkastukset toteutuivat arvioidusti, 3 / 3.	●
Esihenkilötyön tukeminen	Kehityskeskustelut toteutuivat kaikkien niiden kanssa, joiden palvelussuhde jatkui ja henkilö oli töissä toiselle vuosineljännekselle asti tai pidem- pään. Toteuma 12 / 14.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, netto- menot / asukas, 36 eur / asukas	36 eur / asukas	●

Mittarit

	TA2024	TP2024
1. Saadut avustukset €/vuosi	1 018 020	689 477
2. Toteutuneiden kerhojen määrä	8	7
3. Terveystieteiden lain mukaisten yksikkökohtaisten terveellisyystarkastusten lukumäärä	3	3
4. Hallinnon henkilöstön ja esihenkilöiden kanssa käyty kehityskeskustelut lkm	14	12

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	729	541	181	181	109	-71
Kulut	1 207	1 360	791	791	683	-108
Kate	-479	-819	-611	-611	-574	37
Poistot	3	3	2	2	2	0
Tulos	-481	-821	-613	-613	-576	37

* Oppilashuolto siirtyi HVA:lle 1.1.2023 alkaen

5.6 Varhaiskasvatuspalvelut

415 Varhaiskasvatuspalvelut		
Varhaiskasvatuspalvelujen tulosaluevastaa kaupungin lasten varhaiskasvatuksen ja varhaiserityiskasvatuksen organisoinnista, riittävydestä, toimivuudesta ja laadusta. Tulosalueen talousarviossa on myös kotihoidon tuen sekä joustavan ja osittaisen hoitotuen määrärahat.		
Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	Toteuma	Arvio
Kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti järjes- tyt varhaiskasvatuspalvelut.	Palvelutarpeen muutostarpeet ovat edellyttä- neet tehdystä suunnitelmasta poikkeavia rat- kaisuja. Varhaiskasvatusta on toteutettu kol- messa ennalta suunnittelemtomassa päivä- kotiryhmässä.	●
Palvelujen määrällinen ja laadullinen sopeutta- minen palvelutarpeeseen. Palvelukapasiteetin riittävydestä huolehtiminen ja palvelun toteu- tuminen lain edellyttämässä aikarajoissa. Toi- minnan laadun arviointi ja kehittäminen. Ky- vykkyyden vastata lapsen tuen tarpeisiin. Palve- lujärjestelmän toimivuuden ja oman perusteh- tävän toteutumisen kannalta välttämättömien	Em. kolmen päiväkotiryhmän kuluihin ja li- sääntyneisiin palvelusetelikuluihin jouduttiin hakemaan lisärahoitusta syksyllä 2024. Per- hepäivähoidon suhteellinen osuus palveluista on vähentynyt edelleen. Palveluiden määrä ja laatu on pystytty sopeuttamaan tarvetta vas- taavaksi lainsäädännön edellytykset täyttäen.	●

yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön arviointi ja kehittäminen.		
Varhaiskasvatuksen toimipisteiden saavutettavuus edistää mahdollisimman monen pieksämäkeläisen lapsiperheen arjen sujuvuutta. Pyritään toteuttamaan palvelu perheen toivomassa toimipisteessä.	Perheiden toivomia varhaiskasvatusratkaisuja ei ole aina pystytty toteuttamaan. Erityisesti Naarajärven alueella on 1.8.2024 aloittaneesta ylimääräisestä uudesta toimintaryhmästä huolimatta ollut pulaa varhaiskasvatuspaikoista.	●
Varhaiskasvatuksen perustehtävän laadukas toteuttaminen on osa lapsen ja perheen hyvinvointia. Lasten ja huoltajien osallisuuden mahdollistaminen varhaiskasvatuksen toiminnassa tehtyjen suunnitelmien ja arjen tarpeiden mukaisesti.	Eri yhteistyötahojen kanssa on jatkettu vuoropuhelua ja yhteistoimintaa lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Lasten osallisuutta on pyritty ylläpitämään ja edistämään mm. laadukkaalla toiminnan suunnittelulla ja toteuttamisella, jossa lasten ja perheiden osallistaminen on nähty tärkeänä.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, varhaiskasvatuspalvelut eur / lapsi / vuosi, 14 088 eur / lapsi / vuosi	15 141 eur / lapsi / vuosi	●

Mittarit

	TA2024	TP2024
1. Täyttöaste (%)	100	98
2. Palvelun järjestyminen lain edellyttämässä aikarajoissa (%)	100	100
3. Toivotun palvelupaikan toteutuminen (toiveet 1 ja 2) (%)	80	75
4. Arviointijärjestelmään toteutetut arviointikierrokset (kpl)	2	1

Suoritemäärät

	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama
Vaka kunnallinen lapset yhteensä	405	403	415	383	-32
Vaka palveluseteli lapset yhteensä	146	156	145	165	20
Avoin varhaiskasvatus	15	11	15	6	-9
Kotihoidon tuki	95	81	85	66	-19

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	422	634	547	547	322	-224
Kulut	7 534	8 605	8 823	9 013	9 165	152
Kate	-7 112	-7 971	-8 276	-8 466	-8 843	-377
Poistot	67	72	68	68	69	1
Tulos	-7 179	-8 043	-8 345	-8 535	-8 912	-378

Toiminnallisten tavoitteiden osalta todetaan, että varhaiskasvatuspalvelut on pystytty järjestämään lain edellyttämässä aikarajoissa, mutta kaikille ei ole voitu järjestää palvelua toivotussa paikassa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että varhaiskasvatuspalveluiden tulosalueen toimintatuotot ovat jääneet muutetun talousarvion tavoitteesta 224 teur ja toimintakulut ovat ylittyneet 152 teur.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki järjestää varhaiskasvatuksen henkilöstön ja hoitopaikkojen mitoituksen kysyntää vastaavaksi. Erityisen tärkeää on, että työssä käyvien vanhempien lastenhoidon saatavuus turvataan.

5.7 Esiopetus, perusopetus ja nuorisotoimi

420 Esiopetus, Perusopetus ja Nuorisotoimi

Toiminta-ajatuksena on tuottaa monipuolisia lasten ja nuorten palveluja. Tuetaan lasten ja nuorten oppimista, tervettä kasvua ja kehitystä sekä elämänhallintaa. Edistetään tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja suvaitsevaisuutta kaikessa toiminnassa. Kodin ja koulun yhteistyö, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä koulun jälkeinen kerhotoiminta ja kesänuokkaritoiminta ovat keskeisiä toimintamuotoja. Nuorisotyössä toteutetaan nuorisolain mukaista osallisuustoimintaa ja vastataan koko kaupungin hyvinvointityöstä sekä ennaltaehkäisevästä päihde- ja mielenterveydestä.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	Toteuma	Arvio
Tulosalueen palvelut järjestetään yhdessä verkoston kanssa kustannustehokkaasti.	Esi- ja perusopetus toteutui arvioitua edullisemmin / oppilas, koska oppilasmäärä oli arvioitua suurempi. Nuorisotoimi toteutui arvioitua.	●
Uudenlaisen perusopetuksen ja nuorisotyön yhteistyön kehittäminen.	Nuorisotoimen toiminnot ovat toteutuneet suunnitellusti. Asiakaskäynnit: Nuorten työpaja 941 ja Etsivä nuorisotyö 882 asiakastapahtumaa. Valtionavustusta, lahjoitus- ja kehittämishankkeita on haettu ja saatu toiminnan toteuttamiseksi. Osallistettu nuoria monin eri menetelmin.	●
Esiopetuksen, opetuksen ja nuorisotoimen tilat ja toimintaympäristöt ovat viihtyisät ja turvalliset lisäten lasten, nuorten ja perheiden viihtyvyyttä ja turvallisuuden tunnetta paikkakunnalla.	Turvakävelyt eivät toteutuneet aivan arvioitua. Kaikissa yksiköissä toteutettiin harjoituksia eri tavoin, esim. suojautumisharjoitus vain kerran / 2 v.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, perusopetuksen nettomeno / oppilas, 10 700 eur / oppilas	9 807 eur / oppilas	●
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, esiopetuksen nettomeno / oppilas, 8 653 eur / oppilas	7 243 eur / oppilas	●
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, nuorisotoimi eur / kävijä, 14 eur / kävijä	12 eur / oppilas	●

Mittarit

	TA2024	TP2024
1. Vastuualueen nettomenot		
Esiopetus €/oppilas	8 653	7 243
Perusopetus €/oppilas	10700	9 807
Nuorisotoimi €/kävijä	14	14
2. Koulunuorisotyön tilastot- toteutuneet toiminnot/vuosi	14	14
3. Vuosittaiset yksikkökohtaiset turvakävelyt ja poistumisharjoitukset toteutettu	18	15
4. Asiakaspalautteen keräämiskerrat/vuosi	9	24

Suoritemäärät

	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama lkm
20.9. tilanne					
Esioppilaat	139	128	106	125	19
Peruskoulun oppilaat	1 335	1316	1 241	1 317	76
Valmistavan opetuksen oppilaat	0	86	60	57	-3
Perusopetuksen opetustunnit	94 125	101517	94 487	101 414	6 927
Tukiopetustunnit	1 281	1213	1 387	1 172	-215
Nuorisotoimen ja verkkonuorisotyön kävijät/vuosi	31 168	37435	35 000	35 221	221

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	1 034	924	1 011	1 011	1 134	123
Kulut	15 544	16 916	17 652	17 652	17 342	-310
Kate	-14 510	-15 992	-16 641	-16 641	-16 208	433
Poistot	222	220	219	219	205	-15
Tulos	-14 732	-16 212	-16 860	-16 860	-16 413	447

Tarkastuslautakunta toteaa, että nuorisotoimi on onnistunut tuottamaan nuorille monipuolista toimintaa ja aktiviteetteja, joihin osa nuorista on osallistunut aktiivisesti. Tarkastuslautakunta painottaa, että nuorten toiveita toiminnasta ja aktiviteeteista kuultaisiin enemmän, jotta osallistumisvaihtoehtoja olisi suuremmalle joukolle. Tarkastuslautakunta painottaa, että perusopetuksen resurssien ja toimitilojen laadulla on tärkeä merkitys lapsiperheiden ja opetushenkilöstön hyvinvoinnin kannalta.

5.8 Lukiokoulutus

430 Lukiokoulutus		
Pieksämäen lukio on laaja-alainen yleislukio ja aikuistuvan nuoren yksilöllinen kasvupaikka. Lukiokoulutus antaa monipuoliset valmiudet jatko-opintoihin korkeakouluissa ja yliopistoissa sekä ammatillisessa koulutuksessa.		
Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	Toteuma	Arvio
Lukioon pyrkivät nuoret valitsevat pääsääntöisesti oman kaupungin lukion.	Lukioon ensisijaisesti pyrkineistä 87 % valitsi oman lukion	●
Mahdollistetaan yksilölliset opiskeluohjelmat ja opintojen suorittaminen toisessa oppilaitoksessa tai korkeakoulussa.	Muulla suoritettuja opintoja oli vuoden aikana valmistuneilla ylioppilailla keskimäärin 3,65 opintopistettä.	●
Pidetään huolta lukiorakennuksen kunnosta ja ympäristöstä.	Lukiorakennuksen julkisivuremontti valmistui osittain vuoden 2024 aikana. Ikkunaremontti odottaa toteutumista lähitulevaisuudessa	●
Lukion opiskelijakunta ja opiskelijakunnan hallitus toimii aktiivisesti.	Opiskelijakunta ja opiskelijakunnan hallitus koontuu säännöllisesti ja järjestää useita erilaisia teemapäiviä lukuvuoden aikana.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, lukio- koulutuksen nettomeno / opiskelija, 9 301 eur / opiskelija	8 077 eur / opiskelija	●

Mittarit

	TA2024	TP2024
1. Yhteishaussa vähintään 90 % lukioon pyrkivistä hakee omaan lukioon	90 % lukioon pyrkivistä	87 %
2. Hyväksiluetut muualla suoritettut opinnot opintopisteinä keskimäärin	0,5 op/opiskelija	3,65 op/yo
3. Tehdään vuosittain riskien arviointi ja käyttäjäpalaute kerätään palautekyselyissä	Toteutuu/ei toteudu	Toteutettu
4. Opiskelijakunnan kokousten ja tapahtumien määrä	10 kpl	10 kpl

Suoritemäärät

	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama lkm
Opiskelijoita	187	176	170	176	6
Opetustunteja	8 900	8 700	8 800	8 700	-100

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	60	86	20	20	110	90
Kulut	1 465	1 494	1 601	1 601	1 531	-70
Kate	-1 405	-1 408	-1 581	-1 581	-1 422	160
Poistot	7	6	5	5	4	-1
Tulos	-1 411	-1 413	-1 586	-1 586	-1 426	160

Tarkastuslautakunta toteaa, että lukiokoulutuksen toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti. Talouden toteutumassa toimintatuotot ovat ylittäneet talousarvion 90 teur ja toimintatuotot ovat alittaneet talousarvion 70 teur.

Tarkastuslautakunta pitää aiheellisena, että lukion kiinnostavuutta parannetaan yhteistyöllä muiden oppilaitosten kanssa.

5.9 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

460 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut		
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen vastuualue tuottaa laadukkaita ja ajanmukaisia kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja opistopalveluja eri-ikäisille kaupunkilaisille yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.		
Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	Toteuma	Arvio
Uudenlaiset tavat tuottaa palveluja: digitaalisten palvelujen lisääminen	Digitaalisia palveluja on kehitetty seutuopiston kursistarjontaan sekä kirjaston e-aineistoihin.	●
Nykyisten palvelujen turvaaminen kiristyneessä taloustilanteessa: tapahtumien ja toimintojen lukumäärät, kolmannen sektorin kanssa yhdessä tuotettut palvelut.	Kolmannen sektorin kanssa on toteutettu mm. puistokonsertteja, kesäteattereita, toritapahtumia ja näyttelyitä.	●
KuVa-palvelujen tuottaminen eri puolilla kaupunkia: toteutettujen palvelujen lukumäärä keskustassa ja kylillä, toteuma vuoden 2023 tasolla.	Tapahtumamäärä oli runsaampi kuin vuonna 2023 osittain Pieksämäki 450 vuotta -juhlavuoden myötä.	●
Hyvinvointialueen kanssa yhdyspinta-alueen toimintojen kirkastaminen: kulttuurihyvinvointi, elintapaohjaus ja liikuntaneuvonta, kotouttaminen, digipalvelut.	Liikuntaneuvontaan on kehitetty maakunnallista yhteistyötä ja kulttuurihyvinvointia tuettu kulttuuritapahtumien avulla.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, KuVa-palvelut, nettomenot eur / asukas, 324 eur / asukas	300 eur / asukas	

Mittarit

	TA2024	Toteutuminen
1. Digitaalisia palveluja 12 % tarjonnasta	12 %	16 %
2. Kolmannen sektorin kanssa tuotettujen tapahtumien lukumäärä	30	32
3. Tapahtumat ja toiminnot säilytetään lukumäärällisesti v. 2023 tasolla	600	1 142
4. Hyvinvointialueen kanssa tuotettujen palvelujen lukumäärä - yhteistyökäytänteiden luominen	5	9

Suoritemäärät

	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama lkm
Kulttuuripalvelun kävijämäärät	48 433	47 159	45 000	54 726	9 726
Lainausten määrä	227 163	237 281	230 000	238 867	8 867
Uimahallin ja kuntosalin kävijämäärä	78 390	87 660	75 000	94 578	19 578
Seutuopiston kurssilaiset	10 668	10 473	10 000	10 848	848
Seutuopiston valtionosuus	623 159	623 506	520 000	577 529	57 529

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	995	945	617	617	998	382
Kulut	5 953	6 167	6 148	6 148	6 150	2
Kate	-4 958	-5 222	-5 531	-5 531	-5 152	380
Poistot	176	205	198	198	201	3
Tulos	-5 134	-5 427	-5 729	-5 729	-5 352	377

Monipuolisten liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnossapidosta huolehtiminen on tärkeää myös tulevaisuudessa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kulttuuri- ja kirjastopalvelut on jatkossakin säilytettävä monipuolisina. Kaupungin tulee turvata seurojen ja järjestöjen toimintaedellytykset.

5.10 Tekninen lautakunta

510 Tekninen lautakunta		
Teknisen lautakunnan vastuulla ovat julkisessa käytössä olevat kiinteistöt ja kaupungin suoraan omistuksessa olevat asuinkiinteistöt, maankäytön suunnittelu, kaupungin kiinteistöihin kohdistuva mittaustoiminta, asema-kaava-alueen liikenneväylät, viheralueet, kaupungin vastuulla oleva jätehuolto sekä Jäppilän ja Virtasalmen aluelämpölaitokset.		
Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	Toteuma	Arvio
Teollisuustontteja riittävästi tarjolla.	Teollisuustontteja on ollut riittävästi tarjolla. Teollisuustonttien uusia vuokrasopimuksia on tehty 3 kpl.	

Yleisötilaisuuudet, kaavat ja maankäytön suunnittelu.	Kaavoihin liittyvien yleisötilaisuuksia on ollut 4 kpl	●
Houkuttelevia pientalotontteja riittävästi, uusien vuokrattujen/myytyjen pientalotonttien määrä.	Omakotitalotonteista ei ole tehty yhtään varausta / kauppaa.	●
Ulkoilualueiden ja leikkipuistojen ylläpito	Leikkipuistojen tarkastukset ovat valmistuneet käyttökautella.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteiden A-hinta, kate eur / asukas, -180 eur / asukas	- 103 eur / asukas	●

Mittarit

	TA2024	TP2024
1. Tonttimäärä, vapaana	20	20
2. Yleisötilaisuuudet, kpl	4	4
3. Uusien vuokrattujen/myytyjen pientalotonttien määrä	3	0
4. Ulkoalueiden ja leikkipuistojen ylläpito, suoritettut tarkastukset	30	30

Suoritemäärät

	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama lkm
Hoidetut liikenneväylät km/m ²	1 086 000	1 086 000	1 086 000	1 086 000	0
Kaupungin maaomaisuus ha	4 930	4 853	4 855	4 855	0
Vuokratut tontit kpl	1 933	1 934	1 933	1 933	0
Myyty lämpömäärä Mwh	4 536	4 814	5 000	4 521	-479

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	2 905	3 222	2 705	2 705	3 494	789
Kulut	6 305	6 590	5 779	5 779	5 259	-521
Kate	-3 400	-3 368	-3 075	-3 075	-1 765	1 310
Poistot	1 173	1 314	1 605	1 605	1 514	-91
Tulos	-4 574	-4 682	-4 679	-4 679	-3 279	1 401

*pelastustoimen palvelut siirtyivät HVA:lle 1.1.2023 alkaen

*ympäristöterveydenhoito siirtyi teknisen lautakunnan tulosalueelle 1.1.2023 alkaen

Tarkastuslautakunta esittää kaupungin ydinkeskustan kaavoituksen uudistamista siten, että se tukee palvelujen ja asumisen parantamista sekä olemassa olevan, tarkoituksenmukaisen kiinteistökannan säilymistä. Määrätietoisella kiinteistöjen hallinnalla voidaan minimoida kiinteistöriskejä ja talousrasitteita sekä ohjata resursseja toiminnoissa tarvittavien kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon.

Tarkastuslautakunta painottaa, että teknisen toimen vastuulla olevat kulkuväylät pidetään hyvässä kunnossa ja esteettöminä.

5.11 Tilapalvelut

510 Tekninen lautakunta

Toiminnan tarkoituksena on tuottaa tilapalveluja laadukkaasti ja kustannustehokkaasti pääasiassa kaupungin omille yksiköille.

Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	Toteuma	Arvio
Kiinteistöjen huollon ja hallinnan prosessien sähköistäminen.	Granlund Manager ja Skenarios -ohjelmia kehitettiin, lisäksi Builderhead -projektipankki otettiin käyttöön. Siemensin talotekniikan automaatiojärjestelmää päivitettiin ja projekti jatkuu vielä vuoden 2025 puolella.	●
Sote-kiinteistöjen kunnossapito.	Sote-kiinteistöjä ylläpidetty talousarvion puitteissa. Sote-kiinteistöjen investoinneista valmistui D-osan toimistotilojen suunnittelutyöt, toteutusvaihe odottaa sopimuksia jatkon osalta. Kivitaskun sisäilma- korjausten suunnittelu- ja toteutustyöt valmistuivat.	●
Tilapalvelujen sekä liike- ja toimintatilojen korjausmenot.	Tilapalvelujen sekä liike- ja teollisuustilojen korjauksia on tehty talousarvion puitteissa. Valmiiksi saatiin seuraavat korjaukset: Latomon ja Yritystalon tilamuutokset, Harjun koulun ja Kanttilan remontit, Uimahallin suihkupaneelit ja altaan injektointi sekä Poleenin äänentoistojärjestelmä. Seuraavalle tilivuodelle jatkuvia investointeja ovat Virtasalmen koulun, Lukion ja Kalevalan päiväkodin remontit, Poleenin LVISA-saneerauksen suunnittelu sekä Kuusitien uudet tilat.	●
Sisäilmaongelmien vuoksi tiloja ei ole poissa käytöstä.	Sisäilmaongelmien vuoksi uusia tiloja ei ole otettu pois käytöstä.	●

Sitova tavoite 2024	Toteuma	Arvio
Budjetin pohjana oleva suoritteen A-hinta, hoito- menot eur / m2 / kk, 4,85 eur / m2 / kk	4,97 eur /m2 / kk	●

Mittarit

	TA2024	TP2024
1. Prosessien sähköistäminen mm. ohjelmistojen avulla	toteutunut kyllä/ei	kyllä
2. Sote-kiinteistöjen kunnossapitoon käytetty t€/vuosi	632	522
3. Kiinteistöjen korjausmenot t€/vuosi	1 631	1 131
4. Poissa käytöstä olevat tilat m2	700 m2	700 m2

Suoritemäärät

	TP2022	TP2023	TA2024	TP2024	Poikkeama lkm
Tilapalvelut/hoidettavat m ²	119 339	116 084	116 084	115 348	-736

TILINPÄÄTÖS (1 000 eur)

	TP2022	TP2023	TA2024 alkuper.	TA2024 muutettu	TP2024	Poikkeama €
Tuotot	12 538	8 925	9 216	9 216	9 355	138
Kulut	12 664	8 629	8 008	8 008	7 365	-643
Kate	-125	296	1 209	1 209	1 990	781
Poistot	4 430	4 352	3 952	3 952	3 918	-34
Tulos	-4 556	-4 056	-2 743	-2 743	-1 928	815

*ruoka- ja siivouspalvelutoiminnot siirtyivät Pieksämäen Tukipalvelut Oy:lle 1.1.2023 alkaen

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilapalvelut on hoitanut kiinteistöjä taloudellisesti ja tehokkaasti.

Tarkastuslautakunta painottaa, että Sote -kiinteistöjen jatkokäytön selvittämistä on jatkettava kaupungin edun mukaisesti.

6 TALOUDEN ANALYYSI

Kaupungin vuoden 2024 toimintatuotot olivat noin miljoona euroa suuremmat ja toimintakulut noin 2,8 m€ pienemmät vuoteen 2023 verrattuna. Toimintatuotot olivat päättyneellä tilikaudella noin 14,6 m€ (v. 2023 13,6 m€).

Toimintakulut olivat 48,5 m€ (v. 2023 50,7 m€). Toimintatuottokertymän kasvua selittää muun muassa metsänmyyntitulot ja pakolaisten toimeentulokorvausten tuloutus. Henkilöstökulujen kasvu oli noin 2,3 %, joka selittyy työ- ja virkaehtosopimusten mukaisilla palkan- korotuksilla. Henkilöstökulut olivat 19,1 m€ (v. 2023 18,7 m€).

Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kunnallistaloudessa on aina miinusmerkkinen, koska merkittävimmät tuloerät, verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käytö- tälouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kaupungin toimintakate parani vuodesta 2023 vuoteen 2024 noin 3,1 m€. Toimintakate vuonna 2024 oli 33,9 m€ (v. 2023 37,0 m€). Toimintakatteen paraneminen selittyy toimintatuottojen kasvusta edelliseen vuoteen verrattuna

Verotulot pienenivät edellisvuodesta hieman, 43 122 euroa 0,1 prosenttia. Verotulojen kertymä vuonna 2024 oli 40 753 t€ (v. 2023 40 617 t€). Valtionosuudet laskivat edellisvuodesta olennaisesti, valtionosuudet vuonna 2024 olivat 2,3 m€ (v. 2023 5,2 m€). Kaupungin suurin tuloerä, verotulot ja valtionosuudet yhteensä olivat 42,8 m€ (v. 2023 45,8 m€). Valtionosuuksien alenemaa selittää sote -siirtolaskelmien valmistuminen, joka johti kunnilta tehtyihin valtionosuusleikkauksiin.

Vuosikate osoittaa kunnan tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituk- siin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoituksen riittä- vyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, tulorahoitus on riittävä. Vuoden 2024 vuosikatteella 10,1 m€ katettiin poistot -6,0 m€. Myös vuoden 2023 vuosikatteella 8,3 m€ katettiin vuoden 2023 poistot -6,2 M€.

Kaupungin osalta asukasta kohden laskettu lainakanta laski noin 101 €/hlö, vuonna 2024 lainakanta/asukas oli 4 660 € ja vuonna 2023 lainakanta /asukas on 4762 €. Lainakannan

lasku asukasta kohden selittyy asukasmäärän kasvulla (136 henkilöä). Konsernin lainakanta pieneni 199 eurolla henkilöä kohden, vuonna 2024 lainakanta asukasta kohden oli 5 555 €/hlö ja vuonna 2023 5 754 €/hlö.

Lainoja sekä leasing- ja vuokravastuita tulee tarkastella kokonaisuutena. Konsernin lainat sekä vuokra- ja leasingvastuut vuonna 2024 on 6 243 €/asukas ja vuonna 2023 6 576 €/asukas, eli myös konsernin vastuun määrä asukasta kohden on pienentynyt 333 €/asukas. Kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä on edelleen kriisikuntakriteeristön ulkopuolella (v. 2024 raja-arvo 12 100 €/asukas).

Kuntakonsernin lainanhoitokate on 1 tilinpäätöksessä 2024 (v. 2023 1), joten myös lainanhoitokate on suurempi kuin kriisikuntakriteeristön raja (alle 0,8).

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Kaupungin ja konsernin toiminnan ja investointien rahavirta olivat vuonna 2024 positiiviset kuten myös vuonna 2023. Kaupungin toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2024 on 3 021 t€ (v. 2023 on 4 978 t€) ja konsernin vastaava luku vuonna 2024 3 859 t€ (v. 2023 6 042 t€).

Toiminnan ja investointien rahavirran viiden vuoden kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Sekä kunnan että konsernin toiminnan ja investointien viiden vuoden kertymä -tunnusluku nousi vuonna 2024 positiiviseksi ollen kunnan osalta 8 532 t€ (v. 2023–6 220 t€) ja konsernin osalta 10 245 t€ (v. 2023–7 509 t€). Negatiivinen tunnusluku voi kertoa pidemmän ajan epäsuotuisasta velkaantumisesta.

Kaupungin ja konsernin vuosien 2024 ja 2023 tilinpäätökset ovat ylijäämäisiä. Kaupungin vuoden 2024 ylijäämä on 4,1 m€ ja vuonna 2023 ylijäämä oli noin 3,4 m€. Konsernin ylijäämä vuonna 2024 on 4,5 m€ ja vuoden 2023 ylijäämä oli 3,4 m€. Kaupungin taseessa on kertynyt ylijäämä 18,3 m€ (v. 2023 14,2 m€). Konsernitaseen kertynyt ylijäämä on 10,5 m€ (v. 2023 6,1 m€). Kaupungin kassan riittävyys kohentui hieman vuodesta 2023. Vuonna 2024 kassan riittävyys on 8,2 päivää, kun se vuonna 2023 oli 2,5 päivää. Kassan riittävyys on edelleen heikko. Kassassa olevalla rahalla kaupunki selviytyisi menoista vain 8,2 päivää. Konsernin osalta kassan riittävyys on parantunut vuodesta 2023 ollen 50,9 päivää, kun luku vuonna 2023 oli 38,9 päivää.

Lainamäärän kasvu ja korkea korkotaso kasvattivat korkokuluja vuodesta 2023 vuoteen 2024 noin 200 t€. Korkotason on ennustettu tasaantuvan, mutta lainamäärän tulisi pysyä hallinnassa.

6.1 Investointien toteutuminen

Investointimenot muutetussa talousarviossa 2024 olivat 8 259 t€ ja investointien toteuma oli 7 059 t€, toteutuma-aste kaupungin tasolla oli 85,7 %. Rahoitusosuudet huomioiden nettoinvestoinnit olivat vuoden 2023 tasolla, yhteensä 6,8 m€ (v. 2023 6,8 m€). Investointien tulorahoitusta kertyi noin 258 t€, tulorahoitus vuonna 2023 oli 493 t€.

Olennaisimmat investoinnit vuonna 2024 olivat Savontien saneeraushanke katuosuudella Huvilakatu-Keskuskatu noin 563 t€, Asunto Oy Holvilinnan noin 993 t€ ja Kiinteistö Oy Messinkiholvin noin 1,9 m€ investoinnit.

Tarkastuslautakunta painottaa, että investointien vaikutukset toimintaan ja käyttömenoihin otetaan huomioon jo hankkeiden suunnitteluvaiheessa.

6.2 Henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä on 473 (v. 2023 475), josta vakituisia 364 (v. 2023 363). Vakituisten henkilöstön keski-ikä nousi hieman vuodesta 2023 ollen 49,4 vuotta (v. 2023 48,9) vuotta. Sairauspoissaolot henkilötyövuotta kohden nousi vuonna 2024 ollen 21,5 poissaolopäivää/työntekijä. Nousua vuodesta 2023 oli 2,8 poissaolopäivää / työntekijä. Vuonna 2023 sairauspoissaolopäivien lukumäärä laski 6 päivällä vuodesta 2022.

Henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan tarjoamalla mahdollisuuksia omaehtoiseen itsestä huolehtimiseen liikunta- ja kulttuurieduilla sekä työterveyshuollon palveluilla. Työntekijöille on myös varattu salivuoroja pallopelien pelaamiseen sekä uimahallivuoroja vesijumppatunneille. Keväällä 2024 on järjestetty mahdollisuus osallistua Seutuopiston tyhy -pajoihin, joihin osallistui 70 työntekijää. Kaupunginhallitus on päättänyt lokakuussa 2024 tarjota henkilöstölle pyöräedun, joka on tullut voimaan vuoden 2025 alusta.

Työterveyshuollon pyrkimyksenä on ehkäistä työhön liittyviä sairauksia ja tapaturmia, edistää työntekijöiden työ- ja toimintakykyä sekä työyhteisöjen toimintaa. Työterveyshuolto pyrkii puuttumaan sairauspoissaoloihin varhaisen tuen kautta sekä pyrkii löytämään ratkaisuja

osatyökykyisten henkilöiden työssä jatkamiseen ja lisätä työyhteisöjen osallisuutta ja yhteisöllisyyttä koulutuksen ja aktivoinnin kautta.

Sairauspoissaolot ovat huolestuttavasti kasvaneet vuoden 2024 aikana. Valtakunnallisesti mielenterveyssyistä olevat sairauspoissaolot ovat kasvussa ja tämä sama trendi näkyy myös meidän organisaatiossamme. Tarkastuslautakunta painottaa, että henkilöstön hyvinvointiin kiinnitetään huomiota.

6.3 Hyvinvointiraportti

Kaupungin hyvinvointiraportissa vuodelta 2024 on arvioitu hyvinvointisuunnitelman 2022–2025 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointia vuoden 2024 osalta. Pieksämäen kaupungin HYTE-rahoitus oli 27.900 euroa suurempi vuonna 2024 kuin vuonna 2023, joten hyvinvointia edistävien toimien voidaan todeta toteutuneen hyvin. Pieksämäen hyte-kerroin on 20,6 euroa / asukas, joka on Etelä-Savon kuntien vertailussa paras lukema. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Hyte-rahoitusta kaupunki sai vuonna 2024 yhteensä 363.700 euroa.

Tarkastuslautakunta esittää, että HYTE-kerrointen mukaisten, toimintaa kuvaavien **prosessi-indikaattoreiden** ja tuloksia kuvaavien **tulosindikaattoreiden** seuranta otettaisiin jatkossa huomioon toimialakohtaisissa tavoitteissa ja kaupungin uudessa strategiassa.

ALLEKIRJOITUKSET

Pieksämäellä 23. toukokuuta 2025

Rita Ruotsalainen, puheenjohtaja

Risto Ockenström
varapuheenjohtaja

Arvo Levänen, jäsen

Sinikka Riipinen, jäsen

Pekka Seppä, jäsen